

ויצא לאור
לרגל שבת
"שפכי"

עקר הרוח-חיים מקבלין מהצדיק (תורה ח)

קונטרס

רוחא דחיי

שיחות ומאמרים

ע"פ משנתו של

רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע

מאת

הרה"ח ר' חיים בנימין וורטהיימר ז"ל

קונטרס ח'

"ויצא יצחק לשוח בשדה"

לשון הקודש (מתורגם מאידיש)

תוכן השיחה

'שיחה' בינו לבין קונו

"המכיר את קונו!"

'דינא קדישא' ו'דינא דמסאבא'

'לנוכח' הבעיה שלך..

בני, דבר אלי!

לדבר ולדבר...

'עשו' מתייאש..

זה השער לה'!

האדם הוא בעטלער!

ברסלבר - הקדוש ברוך הוא

כאן!

הערות והארות ניתן להשאיר ב"קו רוחא דחיי" טל' 02.3.02.47.43 שלוחה 0

© כל הזכויות שמורות

כדי לקחת זכות והשתתפות בהוצאת הקונטרסים ניתן לפנות

בירושלים 05331.93747 בבי"ש 05341.52325

לתרומה ממוחשבת בכרטיס אשראי בטל' 037630585 שלוחה 6491 <1

ניתן להאזין לשיעור ב"קו רוחא דחיי" טל' 02.3.02.47.43 שלוחה 2 <8

גרפיקה ועימוד: י. גרוס 0527644765

חדש!

ישמח לב מבקשי ה'

קו רוחא דחיי

02.3.02.47.43

שמעו ותחי נפשכם!

זכות הקונטרס נתנדב
לזכות

ישכר דוב בן מירל אסתר

אברהם שמעון בן מירל אסתר

וכל משפחתם להצלחה בכל הענינים

ולע"נ

הבתלה חיה שרה בת יבל"ט ר' נתן נטע

היארציט י"ד תמוז

תנצב"ה.

ההקדמה לקונטרס י' באידיש

~ למנצח עלי עשו"ר ~

בעמדנו בשערי הקונטרס העשירי נפצח בגיל ורון, בנבל עשו"ר נודה ונהלל י-ה, על זכייתנו להגיע עד הלום, ח"י יודוך כמונו היום. מכנף הארץ זמירות שמענו, זכינו ואתבדרו מילי אצל אנשי הצדיק, וכולם אומרים חכו ממתקים וכלו מחמדים, דא רוח צפונית דצדיק ח"י עלמין המנשבת בנימי השיעורי"ם, מאירה את חשכת הלילה בטללי תחייה ורוח חדשה, להחיו"ת ולהבעיר לב המקושרים.

הזורעים בדמעה ובכיה אחרי מיטתו של בעל השמועה בשלהי ימי האורים, בזריעה וחרישה והוצאת השיעורים, להקים שם להרבות זרעו בחי"ם. ברינה יקצורו בעשרה שערי"ם, נאספו העדרים לשתות מאשר ישאבון הנערים, באר מים חיי"ם להשקות צמאי נחל מים הנובעים. וב"ה עלתה וגם עשתה פרי, כן ירבה וכה יוסיף לח"י, להרבות פעלים ומעשים כבירים.

*

ואחרונים חביבים, כאשר הקונטרסים האחרונים (וכן הקונטרס הנוכחי) עוסקים כולם בנושא ההתבודדות והשיחה ביננו לבין קונינו - עצת העצות של רביה"ק, המעלה העליונה וגדולה מן הכל אשר מקטן ועד גדול צריכים כולם לעסוק בה. עצה זו הייתה אחד הדברים החזקים והבולטים אצל בעל השמועה שדיבר ושינן ללא הרף: **"רעד צום אויבערשטן!"**

על כל דבר, בכל תחום בעבודת ה' וכלליות החיים, עצה זו הייתה ההתחלה והסוף כמשנת חיים. שיחותיו היו מקשה אחת של 'שיחה זו תפילה', כאשר פעמים רבות היה נותן בתוך השיעורים המחשה ודוגמא חיה איך להתבודד ולדבר עם השי"ת על הנושא המדובר ולעשות מהתורות תפילות. ומרגלא בפומא מאמר מוהרנ"ת לאנ"ש שגם השיחות שלו אם

אין מכניסים אותם בהתבודדות ודיבורי תפילה להשי"ת, "טאמער איר באשמאלצט און באשמירט דאס נישט מיט תפילה - בין איך אייך נישט מקנא".

הכלל הראשון והעיקרי של ההתבודדות הוא היכולת לדבר עם השי"ת בכל מקום ובכל מצב כדבר איש אל רעהו, כבן המתחטא לפני אביו, בתמימות ופשיטות, "רעדן צום אויבערשטן!". כך היה אומר, כך היה חי: ס'איז נישטא קיין גרעסער דערפון, רעדן צום אויבערשטן, רעדן, רעדן"

--

*

ואנשי בשורה אנו כאשר קול שופר נרים בשער בת רבים, בפתחת "קול רוחא דחיי" ובו שלוחות נפתחים בסידור שערים לשיעורים ונושאים, ואינו דומה קריאה לשמיעה. [וכאן המקום להזכיר שכל מי שיש בידו הקלטות מהשיעורים שנאמרו במשך השנים יפנה למערכת להעתיקם למשמרת כדי שנוכל להוציאם לאור עולם למען יעמדו ימים רבים.]

ובמזמור ותודה נמטייה אפריון ונעלה על נס את אנשי המעש בעלי הלב אשר זכו לקחת חלק ברצון ממון וטרחה בהוצאת עשרת הקונטרסים הראשונים, אשר שלנו שלהם היא ורק בזכותם הגענו עד הלום בביסוס פעולות המכון והוצאת השיעורים תמידין כסדרם.

ואין מחזקין אלא למחוזקים להמשיך בהחזקת מפעלנו כדי שנוכל להמשיך הלאה במפעלות אשר נודעו בשערים להיטיב מהסגולה לקוראים הרבים, להפיץ מעיינות הזכים ממקור מים חיים אשר אך זה כל תקוותנו לחיים בזה ובבא.

בהערכה והוקרה מרובה

מערכת "רוחא דחיי"

ויצא יצחק לשוח בשדה

עצת ההתבודדות וענין השיחה התמידית עם השי"ת

[שיחה שנמסרה בחבורת הבחורים – ד' תולדות תשפ"ד]

'שיחה' בינו לבין קונו

הלא אצל הרבי עצת ה"התבודדות" היא העצה העיקרית, העצה העיקרית מכל העצות; **"עצת העצות"** – כלליות זה כולל כל העצות. הן היא הגדולה שבעצות, והן שכל העצות זקוקים לעצה זו, כל העצות הן חלק ממנה. רבי נתן מדבר כאן³ - הוא מדבר מהתבודדות – שהמקור העיקרי שיש לנו על עצת ההתבודדות, הוא מה שכתוב בתורה **"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה"**

א. ראה בהשתפכות הנפש בהקדמה: ואמר, שְׁהִתְפַּלֵּה הוא **עצה פללית וְשֵׁרֶשׁ לְכָל הָעֲצוֹת** המובאים בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים. (וראה בהל' תערובות ה, ד.) ובליקו"מ תורה כ"ה תנינא: וְהִנֵּה זו {של ההתבודדות} היא גְדוּלָה בְּמַעֲלָה מְאֹד וְהוּא דֶּרֶךְ וְעֵצָה טוֹבָה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כִּי זֹאת הִיא **עצה פללית** שְׁכּוּלָל הַכֹּל וְכו'. ובשיחות הר"ן קפ"ה: גַּם זֹאת הִיְתָה הִנֵּה **פללית** שֶׁהִזְהִיר אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד. דְּהִינּוּ לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וַיִּפְרֹשׁ שִׁיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכו' וְשִׁיחָה זו תְּהִיָּה בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנֶז שְׂמֻדְבָּרִים בּוֹ וְכו'.

ב. ליקו"ה מתנה ה', שכל השיחה טובב והולך עפ"י דברי מוהרנ"ת בהלכה זו.

ג. בראשית כ"ד, ס"ג. ובב"ר ס, יד: וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה לְפָנוֹת עָרֵב - אין שיחה אלא תְּפִלָּה, שְׁנֵאמַר תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ, וְכֵן הוּא אוֹמֵר עָרֵב וְבָקָר וְצִהָרִים אֲשִׁיחָה

- זהו המקור העיקרי בתורה בו מובא הענין של "שיחה בינו לבין קונו", שאדם יכול לשוחח עם בורא עולם.

להשיח כל ליבו - זהו ענין ההתבודדות. יש את התפילות שחז"ל תיקנו, שלש תפילות ביום, תפילות הקבועות - אבל יש נקודה נוספת בתפילה, מהי הנקודה? הנקודה שאדם צריך להשיח כל ליבו- שזה נקרא בשם "שיחה", שיחה בינו לבין קונו כמו שמשיחים את הלב לפני ידיד טוב באמת¹.

יש תפילה, שאדם מתפלל, הוא מבקש. יש שהוא זועק, יש גניחות - יש הרבה נקודות בתפילה, הרבה שערים יש בתפילה². אבל יש נקודה נוספת בתפילה שעל זה שם הרבי דגש גדול - הנקודה שתפילה נקראת "שיחה" כמו שכתוב כאן "ויצא יצחק לשוח בשדה" - 'לשוח'; לשוחח כמו שני אנשים.

מה פירוש לשוח? מה פירוש משוחחים? - שני אנשים; נוצר ביניהם איזשהו פירוד מסוים, איזה ענין מסוים בו אינם מצליחים להבין זה את זה - מה עושים? משוחחים.. תמיד השיחה מבהירה תמיד את הענין. היכן שנוצר איזה בלבול, איזה ענין, איזה קושי - משוחחים אודותיו עד אשר יתבהר. כח ה'שיחה' - בכוחו להמתיק את הבעיות הקשות ביותר, כל דבר וענין שמשוחחים אודותיו הרי הוא נמתק.

וגו'. ובברכות דף כ"ו ע"ב: יצחק תקן תפלת מנחה שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב" ואין שיחה אלא תפלה שנאמר "תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' יושפך שיחו".

ד. ראה בהקדמת השתפכות הנפש מה שאמר רביה"ק למוהר"ת בתחילת התקרבותו: **"און וייטער איז זעהר גיט אז מען רעט זיך אויס דאס הארץ פאר השם יתברך אזו ויא פאר איין אמתן גוטן פריינד"**. (ראה כל הסיפור באריכות בכוכבי אור אנשי מוהר"ן אות ד'). וראה בטעם זקנים קונטרס נ"ד עמ' 11: **"דער עיקר התבודדות איז דער פשט: אלצדינג דערציילן השי"ת! אשפוך לפניו שיחי; אלעס אויסרעדן פאר השי"ת"** - "ווי אזוי האב איך היינט געדאוונט", "וויאזוי האב איך היינט געגעסן", האב איך געהאט א בלבול אינמיטן דאווענען - אלעס דערציילן אזוי ווי פאר אן אמת'ן גוטן פריינד, דאס איז דער אמת'ער התבודדות! - אשפוך לפניו שיחי, אלעס דערציילן פאר אים!

ה. עשרה לשונות תפילה וכו'

'דינא קדישא' ו'דינא דמסאבא'

הלא ידוע שמבין שלושת האבות, יצחק אבינו הוא ענין של גבורות, "פחד יצחק" - בתורה ע"ד אומר הרבי: שיצחק אבינו הוא **"דינא קדישא"**. מה פירוש דינא קדישא? דינא קדישא פירושו ש"אין בו ביטול תפילה".

הרבי אומר שם: **"הנה יש שני מיני דינים, כי יש דינא דמסאבא ויש דינא קדישא"**. יש הרי דינים (כך מנהיג הקדוש ברוך הוא את עולמו, כפי שנראה בהמשך) – אם הדינים גורמים לאדם שמחמת הדינים הוא מתייאש, הוא מתרחק - זה נקרא **"דינא דמסאבא"**, שמחמת הדין נעשה ריחוק, הוא נתרחק מהקדוש ברוך הוא – זהו דין של טומאה, דין שהסטרא אחרא נאחזת בדין הזה.

דין כזה (דינא דמסאבא) זה כמו עשו, עשו יצא מיצחק. מיצחק יצאו עשו ויעקב; יעקב הוא בחיר שבאבות, ועשו לעומתו הוא תכלית הרשעות, שרו של אדום, ראש כל הסטרא אחרא כולה, הס"מ ממש. מה החילוק ביניהם? (הלא שניהם יוצאים מיצחק...) – אלא החילוק הוא, שיש דינים; אם מהדינים נעשים תפילות, נעשה מזה יעקב; יוצא מזה הקדושה הגדולה ביותר, קדושת יעקב. אך כשאין עושים מהדינים תפילות, מניחים את הדינים כמו שהם - נעשה מזה כזה מין התרחקות עד שנעשה מזה השם ירחם עשו.

ו. ראה שם בארוכה כל התורה. ונסכם בקצרה את הנוגע כאן לעניננו:

א. יש שני מיני דינים דינא קדישא ודינא דמסאבא. ודינא קדישא הוא בחי' התרחקות תכלית ההתקרבות, בבחי' את אשר יאהב ה' יוכיח שהם רק באים לטובתו וכו' ע"י שימתיקם דייקא ע"י זיתקרב ודין כזה הוא בחי' יסורין של אהבה ואין בו ביטול תפילה.

ב. יצחק הוא בחי' דין וגבורה פחד יצחק, והוא נולד מאברהם, כי תכלית הדין הוא רחמים וחסדים רק שנאחזים בו כוחות הרע והסט"א. ומיצחק נשתלשל יעקב ועשו, יעקב הוא בחי' דינא קדישא דין של התרחקות תחילת ההתקרבות וכו'. ועשו הוא הדינא דמסאבא, הסיגים והפסולת הגמור שמשתלשל ויורד מהדין.

והרבי לימדנו זאת - שכל יהודי עומד בבחינה זו, בכוחו לזכות לקדושת ישראל (יעקב) ולהינצל מהנפילה של עשו; ששניהם בניו של יצחק, שיצחק אבינו, הוא בחינת דין, דין דקדושה, דינא קדישא.

[הסבר על מידת הדין:] הקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, מנהיג הקדוש ברוך הוא כל הזמן עם 'משפט', עם דין; אי אפשר לעשות מה שרוצים! אבל הדין שהקדוש ברוך הוא מנהיג עם האדם צריך כל הזמן להיות באופן, שכל הדינים שהקדוש ברוך הוא מנהיג עמו יעשה מהם שיחות להשם יתברך (וכן ימתיקם).

בני, דבר אלי!

לכן לימדנו הרבי: "התבודדות היא מעלה גדולה ועליונה מן הכל" - הדבר הנעלה ביותר המביא את האדם; מקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר בלי התבודדות, זהו הדבר הגדול ביותר! הדרך המובחרת ביותר שעל ידה יזכה ויגיע למה שצריך להגיע, היא על ידי התבודדות.

שכן מהי התבודדות? - התבודדות פירושו, שהאדם לוקח את כל הריחוקים (דינים) והופך אותם לתפילות (המתקה). הוא אינו מניח שום ריחוק שיישאר ריחוק לבד.. (בלי המתקה / תפילה).

זוהי איפה הסיבה שהרבי הרבה לדבר כל כך הרבה דיבורי התחזקות, וצעק בקול גדול "שאין שום יאוש בעולם כלל", וכל שאר האזהרות שהרבי הזהיר כל כך להיות בשמחה תמיד ולבלי להתייאש - עיקר כוונת קודשו היא, לבל יתייאש אדם מהתפילה.

ז. ליקו"מ תורה כ"ה תנינא

ח. ליקו"מ תנינא תורה ע"ח ובשיהר"ן קנ"ג ובעל"ת מכתב ד"ש וש"י.

ט. ראה ליקו"ה תפילת המנחה ז, מ"ד: והוא סוד שאי אפשר להשיג עד היכן רחמיו מגיעים כל זמן שאינו מתיאש עצמו מהצעקה ותפלה כמו שגלה אדונינו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בהשיחה הנזכרת לעיל המובאה לעיל () עין שם היטב. ובהל' נדרים ד, כ"ז: כי נשמעתי מפיו

שכן בתפילה - בתפילה שם נמצאת הישועה! אדם שמייאש עצמו מן התפילה ח"ו (ביטול תפילה), נעשה עי"ז רחמנא ליצלן 'דינא דמסאבא'.

ואדם שנזהר, ומקיים אזהרתו של הרבי שהזהיר לבל נתיאש בשום אופן שבעולם, ולדעת שצריכים להתפלל. כמו שכתוב אצל יצחק אבינו "ויעתר יצחק", "שפך תפילות בעושר". צריך להיות 'שפך תפילות בעושר'; צריך לשפוך תפילות, לשפוך תפילות! (רק כך ממתיקים את הדין).

זה מה שהרבי מלמדנו: אם הנך רואה מידת הדין גוברת, אל תתיאש - תשפוך תפילות בעושר. שפוך; להתפלל ולבקש, לבקש ולבקש בלי להרפות מהבקשה ומריבוי התפילה. חז"ל אומרים: "מכאן שהמרבה בתפילה נענה" - אדם המרבה בתפילה בהכרח שייענה.

להתפלל דייקא - דווקא בכל העניינים שהאדם מתקשה בהם, אל יאמר: "עה, מה ניתן לעשות? הענין כבר אבוד, כלאחר ייאוש. מידת הדין; הקדוש ברוך הוא צודק"..
הקדוש ברוך הוא אינו מחפש להיות צודק!

הקדוש ברוך הוא חפץ שאתה תתפלל!!

זה ידוע, כך מובא: שמידת הדין נקראת "צדק", בצדק יש אחיזת הדינים - אולם בשעה שממתיקים אותה היא נעשית "אמונה", אזי נקראת המידה

הקדוש ז"ל שיחה נוראה מנוראות גדלת הבורא יתברך ואי אפשר לבארה בכתב. אף אחר כך בתוך שיחתו הקדושה מגדלת הבורא יתברך נכנס על-די-זה לדברי התחזקות לחזק את כל אחד ואחד שגפלו מעבודתם אפלו אם גפלו למקום שגפלו כל אחד ואחד לפי גפלתו להיכן שגפלו רחמנא לצלן, כי גדלתו יתברך שגבה מאד למעלה מהתורה ששם יכול הכל להתתקן וכו', כי תשובה למעלה מהתורה. ושאילתי אותו, אבל איך זוכין לזה? והשיב, יכולין לבא לזה ובלבד שלא יתיאשו עצמן מן הצעקה ומתפלה ובקשה רק לעסק בצעקה ותפלה ותחנון וכו'.

י. מדרש שוח"ט שמואל ובירושלמי ברכות עמ' פד ה"א.

יא. ראה בתורה ע"ד: נעקר הדין הוא, קשהוא בבחינת מחין דקטנות שאז נקראת (מידת) המלכות צדק כידוע כי צדק מלכותא קדישא וכו' ואז קשהמלכות היא בבחינת צדק אז הוא בבחינת מחין דקטנות, בבחינת דינים שמשם נמשך הדין של יצחק שהוא בבחינת חשך וכו' וצריך כל אדם לילך מקטנות לגדלות ולהמתיק הדין וכו'. ואז נעשה מצדק צדקה, בבחינת שמש צדקה ומרפא, כי

של צדק (מידת הדין) אמונה (המתקת הדין). וזאת, משום שבאמת זו מידת הדין, אלא שהיא צריכה המתקה, וצריך להמתיקה על ידי תפילות. כל ההתרחקות צריכה להפוך רק להתקרבות^י; אדרבה, כדי להרבות בתפילה.

אומרים, שיש דין קל ויש דין קשה - מהו דין קשה? דין קשה פירושו שצריך יותר תפילות! דין קשה מאוד, מצריך הרבה מאוד תפילות. המידה (בה נמדד מידת הקושי) של דין - נמדד לפי כמות התפילות שצריך (כדי להמתיקו).

אולם אין בעולם מציאות כזו שדין בא כדי להישאר דין, אין דבר כזה! בזה טעה עשו, עשו אמר "הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְּכֶרֶה י"ג" - הלא בכל אופן לא יישאר ממני מאומה, קח את הבכורה ונגמר הסיפור..

עשו' מתייאש..

זוהי דרכו של עשו - עשו נפל לייאוש עמוק. מובא שביום בו הגיע לגיל בר מצווה בו ביום נפטר אברהם אבינו, אמר עשו, "בזקן הזה פגעה מידת

כְּשֶׁהַמְּלָכוֹת בְּבָחִינַת דִּין, נִקְרָאת צֶדֶק וְכִשְׁמִמְתִּיקִין אוֹתָהּ עַל יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, אֲזִי הִיא בְּבָחִינַת צֶדֶק וכו'.

והכלל היוצא לענינו, שהדינים היוצאים ממידת המלכות נקראים צדק וכאשר ממתיקים אותם נקראים צדק"ה. וכאן הוא משלים ענין זה עם הידוע בדברי רביה"ק במקומות אחרים בליקו"מ (תורה ז, כ"ג ועוד) ומקור הדברים בזוהר בלק דף קצ"ח ע"ב, והיוצא משם לענינו שכאשר ממתיקים את ה'דינא דמלכותא' בחי' צדק ע"י אמת [משפט, רחמים, תפארת] אזי איתקראת אמונה, שזה בחי' המתקת הדין וכו' וכלשונו של הזוהר "כְּדִין אֲתַבָּסָם (כלא), וְיִכְלִין בְּגֵי עֲלָמָא, לְמִסְבָּל דִּינָא דְצֶדֶק", עיי"ש.

יב. ראה שם בתורה ע"ד: וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת שֶׁהוּא הַתְּחַלַּת הַהִתְקַרְבוּת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָהּ, כֹּל הַמְצַדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְּמַטָּה מְצַדִּיקִים עָלָיו אֶת הַדִּין מִלְּמַעְלָה דְּהֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם רוֹצֶה לְהַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ וּלְהִתְקַרֵּב לַהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ אֲזִי מְצַדִּיקִים עָלָיו אֶת הַדִּין דְּהֵינּוּ שְׁנֵימִשְׁכִּים עָלָיו דִּינִים וְיִסּוּרִים וְאֵלּוּ הַדִּינִים וְהַיִּסּוּרִים הֵם נִרְאִין כְּהִתְרַחֲקוֹת כְּאֵלּוּ רוֹצִים לְהִרְחִיקוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם וּבְאֻמָּת זֶה הַהִתְרַחֲקוֹת הוּא עֶקֶר הַהִתְקַרְבוּת כִּי אֵלּוּ הַדִּינִים וְהַהִתְרַחֲקוֹת הֵם לְטוֹבָתוֹ, בְּחִינַת "אֶת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ" כְּדִי שֶׁיַּעֲמֵד בְּנִסְיוֹן הָאֵל, וְיִתְגַּבֵּר וְיִתְאֲמֹץ לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר. **יג.** בראשית כה, לב. וכתב רש"י

הדין י"ד - אם אברהם אבינו נסתלק?! "למה זה לי בכורה" (למה לי כל הסיפור הזה?!), כפר ויצא לתרבות רעה רח"ל^{טו}.

כל מציאותו של 'עשו' נוצרה רק מהייוש הזה^{טז} - הוא ראה את מידת הדין, וזהו זה; אי אפשר לצאת ידי חובת מידת הדין. תחילה עוד ניסה להחמיר, "**איך מעשרין את התבן ואת המלח**"^{יז} - אולי אפשר עם חומרות, אך כשראה שאי אפשר לצאת (ע"י^{יח}), אמר "כל טוב" ונגמר הסיפור.

כל זה (נעשה) כאשר לוקחים את הדין בלי תקווה ח"ו, כדי להתרחק. אבל יעקב אבינו היה הפוך ממנו; יעקב אבינו עבר, יעקב אבינו עבר חיים קשים (דינים), אולם הוא לא התייאש - אז הוא זכה להעמיד כלל ישראל!

יד. ב"ר ס"ג, יא: וַיָּזַד יַעֲקֹב נָזִיד, אָמַר לוֹ {עֲשׂוֹ}, מָה טִיבוֹ שֶׁל נָזִיד זֶה. אָמַר לוֹ {יַעֲקֹב}, שְׁמַת אוֹתוֹ זָקֵן {אֲבֵרָהם}. אָמַר, בְּאוֹתוֹ הַזָּקֵן פָּגְעָה מִדַּת הַדִּין, אָמַר לוֹ, הֵן. אָמַר {עֲשׂוֹ}, אִם כֵּן לֹא מִתֵּן שָׂכָר וְלֹא תַחֲתִית הַמֵּתִים. [וראה ליקו"ה הודאה ו, י"ח בביאור מדרש זה]

טו. שם י"ד.

טז. ראה שם באות ל"ז, ל"ח: וְזֶה שֶׁשָּׂאֵל עֲשׂוֹ, אֲבֵא, אֵיךְ מַעֲשִׂינִין אֶת הַתֵּבָן וְאֶת הַמֶּלַח? שְׂרָמָה אֶת אֲבִיו בְּזָה, כִּי הָרָא עֲצָמוֹ שֶׁמִּדְקָדֵק הִרְבֵּה בְּכָל מַצָּוָה לַעֲשׂוֹתָהּ בְּחֻמְרוֹת יִתְרוֹת, כִּי מִשֵּׁם הָיָה אֲחִיצָתוֹ מִפְּגָם רַבִּי הַחֲמֻרוֹת הַיִּתְרוֹת וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר מִזֶּה שֶׁחֲמֻרוֹת יִתְרוֹת הֵם גַּם כֵּן פָּגַם גְּדוֹל, עֵינִי שָׁם. [...] וּלְבָאֵר הַדְּבָר יוֹתֵר קָצַת שִׁיחִיָּה מוֹכֵן מִזֶּה לְמַשְׁכִּיל רְמִזִּים וְעֲצוֹת לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ ה' הוּא, כִּי בְּנוֹדֵא אֵי אֲפֻשֶׁר לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ צְדָקָה וְחֶסֶד חֲנֻם לְבַד שְׂאֵם כֵּן לֹא יַעֲשֶׂה כְּלוֹם חֶסֶד וְשָׁלוֹם. אֲבָל גַּם לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ מִשְׁפָּט לְבַד גַּם כֵּן הוּא פָּגַם גְּדוֹל, כִּי אֵין הַעוֹלָם מִתְקַיֵּם עַל פִּי הַדִּין לְבַד כִּנ"ל וְכַמוֹ שֶׁשִּׁכַּיִּח הִרְבֵּה שֶׁפָּמָה וְכַמוֹ נִפְּלוּ וְנִתְרַחֲקוּ מֵה' יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי רַבּוֹי הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין יוֹתֵר מִדֵּאִי, שֶׁהַחֲמִירוֹ עַל עֲצָמֵן הִרְבֵּה עַד שֶׁאוֹמְרִים בְּלִבָּם שְׂאֵפֶס תִּקְוָתָם מִחֲמַת רַבּוֹי עֲוֹנוֹתֵיהֶם וְקַלְקוּלָם וּפְגָמֵיהֶם הַעֲצוּמִים וְהָרַבִּים כְּחֹל יָמִים. וְאִם כִּי אָמַת שֶׁפָּגְמוּ וְקַלְקְלוּ הִרְבֵּה, אֲךָ עַל פִּי כֵן הֵם צְרִיכִין לְבִטָּח בְּחֻסְדֵּי ה' וְצְדָקָתוֹ וּבְרַחֲמָיו שֶׁאֵינָם כְּלִים לְעוֹלָם שֶׁעֲדִין עֲדִין יֵשׁ תִּקְוָה בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה כָּל יְמֵי חַיָּיו אֲפִלּוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא כִּי חֲסָדֵי ה' לֹא תִמְנֶנּוּ וְכו'. [...] נִמְצָא שֶׁפָּגַם אֱלֹו הַנוֹפְלִים מִחֲמַת רַבּוֹי הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין כִּנ"ל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת קְלִפַּת עֲשׂוֹ וְכנ"ל.

יז. רש"י בראשית כ"ה, כ"ז.

עכ"פ היסוד נוסד אצל יצחק – העניין של שיחה, להשיח כל אשר על ליבו. רבי נתן מבאר" – שהיות ויצחק אבינו הוא בחינת מידת הדין, לכן הוכרח להשתמש הרבה בעצה זו של שיחה; להשיח כל אשר על ליבו, להשיח כל לבו, להמתיק. כדי להמתיק את הדין - צריך להרבות בהמתקת הדין.

האדם הוא בעטלער!

הרבי לימדנו" שהאדם צריך לשבת ולשפוף שיחו לפני השם יתברך: "רבנו של עולם, וכי בשביל זה בראת אותי, שלא יישאר ממני כלום? לשם מה הענקת לי היום 'יום נוסף', כדי שהיום הזה ילך לאיבוד חלילה?!"

"אמנם, אמנם אתה נותן לי ריחוקים, אבל הריחוקים פירושה התרחקות? - נתת לי את הריחוקים כדי שאתרחק, או כדי שעל ידם אתקרב אליך ביתר שאת; שאכסוף יותר, שאתפלל יותר, שאתגבר יותר.. - אנא עזור לי שכל ה'ריחוקים' יביאו 'קירובים'."

זה נקרא שמשיחים זאת, משוחחים על כך. כל דבר שמשיחים אודותיו מגיעים לעומקו ופנימיותו. כשמשיחים אודות הענין, נוכחים לראות כי עומקו של כל דין הוא קירוב. עומקו של כל ריחוק הוא קירוב.

יח. ראה שם באות מ"ג: ועל כן כל מה שרואה האדם שהדינים שהם בחינת התגברות היצר מתגבר עליו ביותר הוא דיקא צריך להתגבר להרבות ולהפציר בתפלה ועתה יותר ויותר כדי להמתיק ולבטל תקף הדינים וכי' וכנ"ל, ועל כן עקר ההתבודדות שהוא בחינת שיחה בינו לבין קונו נאמר אצל יצחק ביותר, כמו שכתוב, ויצא יצחק לשוח בשדה, כי עקר השיחה וההתבודדות הוא להמתיק בחינת משפט והדין של יצחק וכנ"ל:

יט. חיי"מ רל"ט: עוד שמעתי ממנו זכרוננו לברכה, שפעם אחת שאל אותו אחד מבני הנעורים הקטנים איך להתבודד, ולמד אותו לומר לפני השם יתברך רבוננו של עולם רחם עלי וכי' כי היתכן שיעברו ימי בהבל כזה וכי בשביל כך נוצרתי ובלשון אשכנז "כי היתכן אז סע זאל מיר אזוי אונעק געהין דיא וועלט בין איך דען פון דעסט וועגין באשאפען גיווארן" וכי'.

כ. כנ"ל מתורה ע"ד, וראה גם בתורה קט"ו ובתורה מ"ח תניינא.

מי שמשיח כל ליבו מגיע לזה, הוא מגיע למקום כזה שכל הריחוקים הופכים להיות קירובים. כל הריחוקים - הוא משיח כל ליבו, כל סוגי הריחוקים שעוברים עליו משיח אותם לפני השם יתברך - והופך אותם לקירובים.

הוא מספר זאת להשם יתברך, הוא אומר: "רבונו של עולם, הלא כל הבריאה היא תכלית החסד!" - כל הבריאה שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם היא כדי לעשות חסדים וטובות עמנו. הקב"ה לא חפץ להרחיקנו, הקב"ה חפץ לקרבנו - כל מידת הדין (וכל הבעיות) שהוא עושה מטרתם היא, שאדרבא, שעל ידי מידת הדין יצטרכו להשתמש בתפילות ב'.^א

זה היה רצונו יתברך, לברוא נברא כזה שמבקש ומתחנן ללא הרף. זוהי הצורה האמיתית; צורתו הנכונה של האדם היא כשהוא מבקש - לשם כך נברא האדם.

בגמרא מסכת בבא קמא מובא ש"מבעה זה אדם"ב - מהו אדם, האדם הוא מבעה! ולומדים זאת מהפסוק "אם תבִּעִיִן בְּעִי" - האדם הוא בעטלער^ב (מקבץ נדבות), הוא מבקש. מהי הגדרתו של האדם? שהוא מבקש!

כא. ראה מד"ר בראשית מ"ה, ד': למה נתעקרו האמהות, שהקדוש ברוך הוא מתאנה לתפלתן ומתאנה לשיחתן, שנאמר "יונתי בחגי הסלע", יונתי בחגי, למה עקרתי אתכם, בשוביל "הקאיני את מראיך השמיעני את קולך". והביא הענף יוסף בשם ספר "כד הקמח" (לרבינו בחיי) על דברי המדרש אלו: מוכח זה מדכתיב ויעתר יצחק לה' וגו' כי עקרה היא. דמהראוי היה להקדים הסיבה היינו העקרות שבשבילה באה התפילה {דהו"ל לכתוב ולהודיע לנו קודם שרבקה הייתה עקרה ורק אח"כ ויעתר יצחק לה'}. ע"כ זה מורה כי אין העקרות עיקר הסיבה אלא התפילה, ולא בא העקרות אלא בשביל שתבוא התפילה, ולכן הקדים העיקר והתחיל בתפילה.

כב. בבא קמא דף ג ע"ב.

כג. ראה שיש"ק ג' תת"ה: שמעתי שרמז רבנו זכרוננו-לבִּרְכָה בְּמָה שֶׁקָּרָא אוֹתָם בְּשֵׁם "בְּעֵטְלֶעֶס", אֲשֶׁר לֹא זָכוּ הַצַּדִּיקִים הַנוֹרָאִים הָאֵלֶּה לְהַשְׁגֵּת הַנִּפְלְאוֹת הָאֵלֶּה, רַק עַל יְדֵי שְׁהִיּוֹ בְּעֵטְלֶעֶס {כי בשפת האדיש 'בעטן' הוא לשון בקשה, באופן ש'בעטלערס' פירושו כביכול 'בקשנים', המבקשים ומתחננים}, שְׁהִיּוֹ מִבְּקָשִׁים וּמִתְחַנְנִים תָּמִיד לְהֵשֶׁם-יִתְבָּרֵךְ לְזָכוֹת לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַד שֶׁזָּכוּ לְמִדְרֵיאוֹת גְּבוּהוֹת רְמוֹת פְּאֵלָה, וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי זְכָרֹנוֹ-לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים לֹא

- זוהי הגדרתו של האדם. הגדרתו של האדם היא, שהוא מבקש מהשם יתברך.

גדר האדם הוא 'מדבר'; האדם מדבר, ומדבר, ומדבר. מלמדים אותך: מדוע העניקו לך פה? – כדי לדבר! מדוע בראו אותך אדם? כדי שיהיה לך פה עמו תוכל לדבר. אל מי תדבר? לעצים ואבנים, או עם אנשים אשר נדמו לעצים ואבנים?! - עיקר המכוון הוא, שתדבר להשם יתברך, עיקר הדיבור הוא הדיבור להשם יתברך^י.

ובמידה שהאדם למד והתרגל לדבר להשם יתברך, במידה כזו יש לו דיבור. אדם שיכול לדבר עם אנשים ואינו יכול לדבר עם השם יתברך - אינו בגדר אדם.. יש לו חלק זעיר מאד מכח הדיבור.

אדם שאינו יכול לדבר להשם יתברך, דומה, כמו שרואים פעמים רבות, אדם מבוגר עם זקן לבן ארוך, שלכל מקום שמגיע, הוא מדבר עם הילדים הקטנים, - הוא יכול רק לדבר עם ילדים קטנים, עם אנשים גדולים אינו יכול לדבר, זו רמה גבוהה מדי עבורו.. הוא מדבר רק עם ילדים קטנים; הוא בא בין הילדים הקטנים, מתחבר איתם, משחק איתם, רב איתם - זה אומר שיש לו דיבור נמוך.

כמו כן הוא האדם; אם יש לו דיבור ויכול לדבר רק עם 'אנשים בדומה לו', אבל אינו יכול לדבר; הוא אינו מסוגל לדבר עם משהו נעלה יותר, הוא אינו מסוגל לדבר עם הקדוש ברוך הוא - אין לו דיבור!

עיקר הדיבור ניתן לך כדי שתוכל לדבר עם הקדוש ברוך הוא; אינך יכול לדבר עם הקדוש ברוך הוא?! - הלא לקדוש ברוך הוא אתה זקוק הכי הרבה, הקדוש ברוך הוא יכול לתת לך הכל.. עיקר הדיבור צריך להיות בינך ובינו, עיקר הדיבור שפועל פעולות הוא הדיבור בינך ובין הקדוש ברוך הוא - **בדיבור הזה עדיין לא הורגלת!?**

בְּאוֹ לְמַדְרִיגָתָם רַק עַל-יְדֵי תַפְלָה, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִצְנְנוּ לְעֶסֶק בְּתַפְלָה תָּמִיד, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִרְצוֹן יִרְאֵיו הַקְּדוּשִׁים זִ"ע, אָמֵן. (רמזי המעשות מעשה י"ג).
כד. ראה ליקו"ה שבת ז, מג.

מתהלך לו אדם בעולם הזה שנים על גבי שנים, ועדיין לא למד לדבר עם השם יתברך – אדם כזה דומה לזקן שמדבר עם ילדים קטנים.. אין לו שכל, הוא מדבר, הוא מדבר דיבורי סרק – אבל אין זה נקרא דיבור. **דיבור באמת הוא שהאדם מדבר להשם יתברך, זה נקרא שהוא מדבר, הוא מדבר, הוא מדבר – הוא מדבר!**

מובא בליקוטי מוהר"ן כ"ה - הקב"ה אומר לנו "למנצח מזמור, זמרו למי שמנצחים אותו והוא שמח", השם יתברך מבקש מהאדם "נצחוני בני!", הקב"ה מצפה, הוא מחכה שינצחו אותו.

הקדוש ברוך הוא ברא את הבריאה כדי שבני אדם ינצחו אותו - שהוא יעשה דברים והם ימשלו בו - הם יבקשו יתחננו ויפצירו והוא ייתן להם. זהו זה, זה נקרא אדם!

"המכיר את קונו!"

בחור שמגיע לגיל בר מצוה, צריך לדעת: מה פירוש שהוא נעשה גדול?! - נעשה גדול פירושו; שאתה מתחיל לדבר יותר להשם יתברך! כבר משחר

כה. ליקו"מ כ"ד. ומובא גם בשיחות הר"ן ס"ט בלשון אחר קצת: "זמרו למי שמנצחין אותו ושמח" (פסחים ק"ט). כי צריכין לנצח אותו יתברך כב"כול. כי אף-על-פי שנדמה להאדם שהשם יתברך אינו רוצה לקרבו מחמת שקלקל הרבה, וגם עכשו אינו מתנהג כראוי כרצונו יתברך, אף-על-פי-כן צריך האדם לחזק עצמו ביותר ולהשתטח עצמו לפניו ולפרש בפיו אליו יתברך שירחם עליו ויקרבהו לעבודתו כי אף-על-פי-כן אני רוצה להיות ישראל. נמצא שרוצה לנצח את השם יתברך כב"כול, והשם יתברך יש לו שמחה מזה שמנצחין אותו כב"כול.

כו. ראה בליקו"מ תורה ל"ד: הנה הכלל שהממשלה ביד הצדיק לפעל פעולות כרצונו כמו שדך'שו חז"ל (מועד קטן ט"ז:): "צדיק מושל" וכו' מי מושל בי צדיק וכו' וזה פירוש (תהלים קי"ד): "ישאל ממשלותיו" וכו' הינו מי מושל בי צדיק, כי יש בכל אחד מישאל דבר יקר שהוא בחינת נקדה מה שאין בחברו וכו' כי קדם מתן תורה היה הממשלה ביד השם יתברך ואחר מתן תורה נתן הממשלה ליד כל ישראל וכו' ולכאורה קשה למה אנו צריכין לתפלה והשם יתברך יודע מחשבות, אבל מחמת שהדבור הוא כלי השפעה שבהם מקבלין השפעה וכו', הינו לפי הדבור כן

ילדותו צריך להרגיל עצמו בזה - אך כעת שנעשית גדול, נעשית גדול, נעשית בר דעת - אתה יכול לדבר עם השם יתברך!

עלית לישיבה גדולה? תוכל לדבר יותר עם השם יתברך. התחתנת? תוכל עוד יותר לדבר להשם יתברך! - כל מה שאדם גדל יותר, עליו לגדול בזה, עליו לגדול יותר וללמוד לדבר יותר להשם יתברך - זה נקרא שהוא גדל; הוא נעשה יותר בר דעת!

אחד שמדבר להשם יתברך היום כפי שדיבר לפני שנה, לא גדל. לגדול פירושו לדבר להשם יתברך - **כשאתה מדבר להשם יתברך אתה נקרא 'בר דעת'!**

רבי יעקב מאיר [שכטער] שיחי' היה חוזר תמיד על המימרא: **"איזהו בר דעת המכיר את קונו"** - מה פירוש בר דעת? במידה שאתה מכיר את השם יתברך! - מה פירוש מכיר את השם יתברך? כשאתה מדבר עם השם יתברך - אתה מכיר אותו!

מהיכן אתה מכיר אותו? כשאתה מדבר עם השם יתברך אתה מכיר את השם יתברך! אתה מדבר עם השם יתברך, אתה מדבר אתה מדבר; השם יתברך הוא הרי ממציא הדיבור - כשאתה מדבר דיבורים להשם יתברך, אתה מכיר את השם יתברך!

והעיקר מה שצריך לדבר להשם יתברך זה במידת הדין, לנצח את השם יתברך במידת הדין. זהו העיקר, זהו עיקר השיחה שהרבי רצה להכניס בנו, לנצח את השם יתברך במידת הדין; לפרש כל שיחתו, לטעון טענות ואמתלאות, טענות עריבות ומתוקות^{יז}.

השפיע אם הדבור הינו הכלי השפיע הוא בשלמות ובמלואה אזי יכולין לקבל בהם רב שפיע. [..]
הינו מי מושל ב', הינו שהשפיע הוא לפי הרחבת הפה, ולפי כלי הדבור כל אחד לפי בחינתו. (וראה בליקו"ה נחלות ד, ג')

כז. ראה ליקו"מ תורה כ"ה ובשבחי הר"ן י, י"א.

ישנם טענות עריבות ומתוקות - על כל דבר, על כל נקודה יש טענות ואמתלאות נפלאות בלי שיעור, איך; עם אלו טענות יוכל לטעון עמו יתברך, ללא שיעור, ללא שיעור!

מי שנעשה רגיל; מי שמרגיל עצמו בזה - מדבר ומדבר ללא הרף; הוא לא מרפה, הוא לא עוזב את הדיבור, לעולם אינו מניח את הדיבור כ"!

חסיד ברסלב; כמעט שניתן להבחין, מי שיש לו איזה שמעק (הרגשה) יכול להכיר חסידי ברסלב - חסידי ברסלב האדוקים כמעט ואינם סוגרים פיהם כ"י, זה מזקה לדקה, יש להם רגע פנוי - הם כבר מדברים. השם יתברך נמצא כאן! אתה יכול מכאן, אתה נמצא לידו, אתה יכול לדבר! מדברים - תמיד יש על מה לדבר, תמיד, תמיד!

ברסלב חסיד קיבל אומנות לידיו; אומנות. קיבלנו אומנות כזו שנקראת "אומנות אבותינו", השפה של תפילה; לדבר להשם יתברך!

לנוכח' הבעיה שלך..

כתוב בתחילת הפרשה: "וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה' לְנוֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא לֹא" - פסוק פשוט מהחומש; "וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לְנוֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא לֹא". אומר

כח. ראה ליקו"מ תורה ע"ח שהדיבור נקרא 'אם הבנים' שהולך עם האדם בכל מקום וכו'. וראה בליקו"ת תפילה ל"ו: ..עֲדִין יֵשׁ לִי תַקְוָה גַם עֲקָשִׁי, וְאֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. **עלֵּן כָּל עוֹד נִפְשִׁי בִּי אֶצְעֵק אֵלַי,** כָּל עוֹד רוּחִי בְּקִרְבִּי אֶצְפָּץ לְרַחֲמֶיךָ, כָּל זְמַן שֶׁהַנֶּשְׁמָה בְּקִרְבִּי אֶצְפָּה וְאֶקְוֶה וְאֶיֱחַל לְתִשְׁעֶתְךָ.

כט. ראה רוחא דחיי קונטרס ב' עמ' י"ח, ושם בהערות.

ל. ראה ליקו"ה ה' שליח לגבות חובו ג, יג וז"ל: וְעַל כֵּן תַּפְסֵי מְרָדְכִי בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת שֶׁבְּכָל דּוֹר אֲמֵנוֹת אֲבוֹתֵינוּ לְצַעֵק אֵל ה' הַרְבֵּה זְעָקָה גְּדוֹלָה וּמִרָה וּלְהַרְבּוֹת בְּתַפְלוֹת וּבְתַחֲנוּנִים. ובשילוח הקן ד, ה: אֲבָל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת שְׁמֵהּ תוֹפְסִין אֲמֵנוֹת אֲבוֹתֵיהֶם בְּיָדֵיהֶם וּבְכָל פֶּעַם הֵם צוֹעֲקִים אֵל ה' וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְכַנְּיָעִין בְּכָל פֶּעַם פְּרָעָה וְחִילוֹתָיו שֶׁהֵם הַסְטֵרָא אֲחֵרָא וכו'.

לא. בראשית כה, כא

רש"י: "ויעתר, הרבה והפציר בתפלה לֵב". המדרש אומר לֵב: "ששפך תפילות בעושר".

הבה נתבונן במילות החומש כפשוטם, מה כתוב שם, "ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא". יצחק הרבה בתפילה "לנוכח אשתו", כנגד אשתו - מדוע? כי אין לה ילדים!

אדם ששומע שאין לה ילדים אומר בליבו – זהו זה; נגמר, אין לה ילדים.. [אולם יצחק נהג בהפך:] לא! דווקא בגלל שאין לה ילדים, לכן התפלל כל העת כנגדה - כשראה אותה, אז "ויעתר יצחק להשם"!

כלומר: אדם שיש לו בעיה צריך להתפלל 'לנוכח' הבעיה שלו. יש לך בעיה? 'ויעתר יצחק לנוכח' - לנוכח הענין 'כי עקרה היא'.. דווקא בגלל שיש לך בעיה אתה צריך לדבר, אתה צריך להרבות בתפילה. דווקא בגלל שיש לך בעיה אתה צריך להרבות בתפילה!! (שהרי זה התכלית והמכוון לשמו נתנו לך נסיון זה).

זה מה שהתורה באה לספר לנו; זה דבר מאד מעניין "ויעתר יצחק לנוכח אשתו" - אדם שמתפלל (סתם כך..), בסדר.. אך לא! "ויעתר יצחק לנוכח אשתו", לנוכח - כן לנוכח; הבעיה עומדת לנגד עיני - כנגד הבעיה עלי להתפלל! משהו מעיק לך; אדם בא למקום מסוים ולא מניחים לו ללכת הלאה – הוא מתחיל להתפלל, לנוכח הבעיה הוא מתחיל להתפלל. כל דבר, בגלל שיש לי בעיה עלי להמתיק אותה על ידי 'ריבוי תפילות'.

שמעתי פעם מספרים לֵב, שהחזון אי"ש לא למד בישיבה, אביו כיהן כרב בעיירה (קוסובה) והדריכו מעט, הוא למד אצל אביו. הוא ישב ולמד עם אחיו בבית הכנסת - היה לו אח מבוגר ממנו, ר' מאיר קרליץ שמו, הוא היה רב, כאן בבני ברק הוא היה.

לב. ויעתר. הרבה והפציר בתפלה: **ויעתר לו.** נתפצר ונתפייס ונתפתה לו. ואומר אני, כל לשון עתר, לשון הפצרה ורבי הוא וכו' **לנכח אשתו.** זה עומד בזוית זו ומתפלל, וזו עומדת בזוית זו ומתפללת. (רש"י)

לג. מדרש רבה בראשית סג, ה

לד. ראה בספר 'פאר הדור' עמוד קע"ב

סיפר האח - שהם היו לומדים יחד חברותא ובכל פעם כשהגיעו לאיזה ענין שלא הבינו [ידוע שהחזון איש לא היה בעל כישרון גדול, הוא היה מוגדר 'בינוני'..], היו נעמדים זה בצד אחד, וזה בצד שני, ושניהם התפללו והתפללו, וישבו לתלמודם. ואם עדיין לא הבינו, נעמדו שוב לתפילה מצד זה ומצד זה ושוב חזרו וישבו ללמוד; כך עשו עד שהבינו. למדו ולמדו, למדו והתפללו עד שהבינו.

זהו דוגמא מה פירוש "ויעתר יצחק לנוכח אשתו"; נשאת אשה, אתה מצפה לילדים?! צריך להתפלל, **צריך להתפלל!** – לא הולך? צריך להתפלל עוד יותר!

שנים שקובעים חברותא; בחור שלוקח חברותא והלימוד לא הולך, מה הוא עושה? הוא מתחיל לדבר, מתחילים לפטפט... – הלימוד קשה לך? צריך לעמוד בפניה, להרכין את הראש, ששניהם יתפללו וינסו ללמוד הלאה...

"ריבוננו של עולם! היצר הרע לא נותן לנו ללמוד" – כל אחד ירכין את ראשו לנוכח החברותא. איני מתבייש מהחברותא – אינך צריך להתבייש מהחברותא שלך... וכי יצחק אבינו התבייש מרבקה?! – לא צריך להתבייש! לקחתי חברותא כדי ללמוד, אם לא הולך צריך להתפלל...

אדם נשא אשה כדי להעמיד דורות – לא הולך צריך להתפלל. זהו זה, אין משהו אחר. 'לנוכח אשתו' צריך להתפלל, זה מה שצריך לעשות – צריך להתפלל!

לדבר ולדבר...

הרבי לימד אותנו שכל מה שמתרחש בעולם המכוון הוא תפילה^{לה}, אין משהו אחר, אין מכוון אחר... אחרת זה דינא דמסאבא; אם אתה עוצר ונמנע

לה. ראה שיש"ק ג, ק"ב ובכוכ"א אמת ואמונה אות ט: וְהַמְיוֹן מְדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים בְּדֶרֶךְ כָּל, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁכַל הַצְרוֹת וְהִיסוּרִים אֲשֶׁר יִשְׁלַח הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הָאָדָם, הַכֹּל הוּא כְּפִי אֲשֶׁר

ממשהו, פירושו שאתה מונח ביד הסטרא אחרא - הסטרא אחרא לכדה אותך...

אין דבר כזה שאדם יאמר "אין לי חשק; היום באתי לישיבה, ואין לי סבלנות ללמוד" .. – אין לך סבלנות ללמוד?! פתח פִּיךָ ודבר להשם יתברך - אמור לו: "ריבונו של עולם! מה אעשה, הלב שלי היום הוא לב אבן, אין לי חשק ללמוד. רחם עלי, איני מונח בלימוד. רחם עלי, איני מעונין ללמוד. עזור לי, אין לי חשק ללמוד, הצל את המצב - מה יהיה איתי..."

דבר להשם יתברך: "יש לי יצר הרע, עזור לי להתגבר על יצרי הרע, לשבר את לבי האבן... עזור לי!" - בקש מהשם יתברך.

הוא רוצה ללמוד, אבל הוא אינו מבין את הלימוד - "ריבונו של עולם! איני מבין את הלימוד, ראשי לא עובד היום, אני מדוכדך לגמרי, אין לי ריכוז, איני יכול להתרכז כלל, מוחי מעופף..."

בקש מהשם יתברך, בקש מהשם יתברך שתיים שלוש דקות, אחר כך נסה ללמוד. אם תצליח ללמוד – מה טוב, אם לאו; אם לא הצלחת ללמוד, תעצור -- ותתפלל שוב. תתפלל שוב, ושוב תנסה ללמוד - עד שהשם יתברך יעזור לך, ייפתח לך פתח; ותוכל לשבת וללמוד!

אותו דבר כשיושבים עם חברים (בישיבה וכד'), הם אינם מניחים לו ללמוד – אזי מבקשים: "ריבונו של עולם! לא נותנים לי ללמוד!" דבר להשם יתברך: "אני לא נותן להם ללמוד, והם לא נותנים לי ללמוד - עדיין לא ברור מי גורם למי - אבל ריבונו של עולם! עזור לי, אל תשאיר את המצב כמו שהוא; שלא יהיה דינא דמסאבא ח"ו".

יִיטִיב לְגַשְׁמֶתוֹ לְעֵד וּלְנֶצַח, אָבֵל עַל־פִּי רַב יָכוֹל לִהְיוֹת שָׂכָל זֶה הוּא כְּפִי שְׁלֹא הִתְפַּלֵּל עוֹד עַל זֶה (או שְׁלֹא הִרְבֵּה עַל זֶה בְּתַפְלָה), אָבֵל בְּעֵצֶם הַתְּקוּנִים הַנֶּעֱשִׂים עַל־יְדֵי תַפְלָתוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת שְׂיִתְהוּנָהּ אֲצִלוֹ כְּלִי עַד שְׂיִתְהוּנָהּ בִּיקְלָתוֹ לְקַבֵּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ גָּדֹל חֲסִדוֹ וְרַחֲמָיו הַמְרֻבִּים.

"קרב אותי - אולי האשמה תלויה גם בי, 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' 'אם תעזבנו יום יומיים אעזבך', אני בעצמי גרמתי לי כל זה - אבל קרב אותי, אל תשאיר את הדינים כך!"

להתפלל, להתפלל - זה מה שהרבי רצה להכניס, שצריך להתפלל. מלבד מה שצריך סדר של התבודדות, קביעות בהתבודדות - מלבד זאת, (צריך שיהיה גם) סתם הרגל תפילה כל העת ל.

אחד שיש לו התבודדות, קביעות בהתבודדות - זה פותח ומסייע לו, שבמשך כל היום כולו ילך עם תפילה. ומי שהולך כל היום עם תפילה - זה פותח ומסייע לו, שגם בשעת ההתבודדות יהיה לו ברכה בזה. האחד מביא את השני.

אבל צריך להרגיל עצמו לדבר זה - לדבר להשם יתברך, לדבר ולדבר ולדבר... ללמוד לדבר, לדבר לקדוש ברוך הוא! זהו יסוד גדול, יסוד גדול בעבודת השם, יסוד גדול בכל היהדות.

לז. ראה טעם זקנים קונטרס ע' עמ' 18: דער ענין פון התבודדות [איז דאך קובע זיין] א צייט אין טאג, אבער אין דער אמת'ן, התבודדות איז דער פשט אז עס דארף אין מיר אריינגעבן א ענין פון 'בדד', צו זיין מיט'ן אויבערשטן - כסדר מיט'ן אויבערשטן, **התבודדות דארף אריינגעבן אין מיר אז איך זאל זיך כסדר נישט אפרייסן פונעם אויבערשטן! וואס איך טוה (נאר) עפעס א זאך, פאר'ן עסן, אינמיטן עסן, און פאר'ן בענטשן, אינמיטן בענטשן - זאל איך זיך קיינמאל נישט אפרייסן פון אים, דאס איז דער ענין פון התבודדות - (אז) 'איך האב א שייכות מיטן אויבערשטן' - דערצייל איך דאך דעם אויבערשטן אלעס, דארף דאס אריינגעבן, איך זאל כסדר זיין מיט'ן אויבערשטן, כסדר זיך נישט אפרייסן פון אים.**

לז. ראה טעם זקנים קונטרס ז' עמ' 38: **א מענטש דארף רעדן צום אויבערשטן 'אלסדינג'** - איך לערן; רעד צום אויבערשטן 'וואספארא לערנען לערן איך?!' וואספארא פעולות ער טוהט; ער עסט, ער שלאפט, ער לערנט, ער גייט - אלסדינגס דערציילן השם יתברך! דאס איז דער עיקר התבודדות - "אשפוך לפניו שיחי".

זה השער לה'!

זהו עיקר "הכלי זיין" - הרבי הודיענו^ל שזהו עיקר הכלי זיין לנצח המלחמות, עם כלי זה נוצחים כל המלחמות. הכל על ידי תפילה, "בְּחִבָּתִי וּבְקִשְׁתִּי" – זהו עיקר הכלי זיין!

זה צריך לדעת: "חֲגֹר חֲרָבְךָ עַל יְרֵךְ לִי" – להחזיק ברשותו את חרב התפילה; להתפלל, לבקש, לא להפסיק לבקש, לא להרפות... לקדם עניינים; כל דבר להתפלל, להחזיק את הפה פתוח, לבקש מהקדוש ברוך הוא...

זהו עיקר החינוך בעבודת ה' – עיקר החינוך שהאדם מכניס עצמו בעבודת השם הוא, שבכל דבר וענין; כשבאים לאכול, כשבאים ללמוד, כשבאים להתפלל, כשבאים בין אנשים, להיכן שרק באים... – על כל דבר צריך לבקש מהשם יתברך, לבקש מהשם יתברך: "רבוננו של עולם תן לי 'פתחון פה', שהדבר יעשה כראוי וכנכון!"

כל דבר; אחד רוצה לאכול בקדושה - דבר להשם יתברך, 'בין לבין' דבר להשם יתברך. אתה צריך לדבר עם אנשים, בקש מהשם יתברך. תוך כדי דיבור עם בני אדם בקש מהשם יתברך שיסייע בעדך לדבר כמו שצריך, שלא תדבר דיבורים שלא כהוגן... - וכן הוא בכל דבר וענין.

זהו קנין! קנין, קנין עצום שחסיד ברסלב זקוק לו, זהו השורש של כל עבודת ה'. השורש של עבודת ה' הוא לדבר להשם יתברך, לדבר ולדבר ולדבר... – 'מדבר'; אני דברן! לדבר; לדבר ולבקש, לבקש ולדבר – ללא הרף.

לח. ליקו"מ תורה ב'

לט. תהלים מהד,

מ. ראה ליקו"ה ברכת המזון ג, יג וז":ל: נמצא, שְׁעַקְר הַחֲנוּךְ לְכָנֵס אֶל הַקְדָּשָׁה הוּא עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ.

וודאי, הלא לא שייך ללמוד "כל התורה כולה על רגל אחת" (אי אפשר להקיף את כל חלקי ההתבודדות בפעם אחת) - מה שכן, דבר אחד יש להזכיר תמיד, שתמיד הבקשה באה יחד עם הודאה, תודה והודאה^{מא}. קשה מאד לעסוק רק בבקשה; אדם מבקש... הוא מבקש ומודה; תמיד יש גם על מה להודות! אבל שני הדברים (הודאה ובקשה), שני הדברים משולבים יחדיו.

עכ"פ, הענין של שיחה בינו לבין קונו היא העצה העיקרית בעבודת ה'. אשרי מי שמרגיל עצמו בזה יותר ויותר. וככל שתקנה בנפשך קנין זה, כך כל עניני עבודת השם יקבלו שינוי. הכל הכל הכל...

זוהי העצה העיקרית, עצה עיקרית! זה פשוט; אי אפשר - לא שייך לבטא במילים מעלת ויקרת עצה זו. "זה השער לה", השער להשם יתברך: מי שמדבר עם הקדוש ברוך הוא - חי עם הקדוש ברוך הוא!

ברסלב - הקדוש ברוך הוא כאן!

שמעתי פעם מר' משה קרמר שיחי': שהיה אברך, אברך ברסלב חשוב של"ע נהרג על קידוש השם. הוא היה אחד מההרוגים בפיגוע שהתרחש באוטובוס קו 2, תלמיד חכם מופלג היה, הוא למד בישיבת מיר.

חמיו היה יהודי ליטאי - אנשים באו לניחום אבלים, דיברו בשבחו ועל מעלותיו הרבים, הוא באמת היה גדול בתורה בחסד במידות טובות ובכל

מא. ראה ליקו"מ תורה ב' שהתפילה היא בחי' פי שנים שיש בה בקשה והודאה וכו' ומוהרנ"ת מאריך בזה באריכות נפלאה בליקו"ה נחלות ד'. וראה בשיש"ק הישן ב, ב: רַבְּנֵנו אָמַר: בְּעֵת שְׁמִתְחִיל הָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד לִפְנֵי יִתְבָּרָךְ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עַל צָרָתוֹ, יִתֵּן לִפְנֵי יִתְבָּרָךְ תּוֹדָה עַל כָּל חֲסָדָיו שֶׁגָּמַל עִמּוֹ וְאַחֲרַי כִּי יִתְחִיל לְבַקֵּשׁ עַל צָרָתוֹ, כִּי קִשְׁמִתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד וּמִבְקֵשׁ רַק עַל צָרָתוֹ וְחֲסִירוֹנוֹתָיו, אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ "וְכִי אֵין לָךְ כְּלוּם עַל מַה לְהוֹדוֹת לִי" - "הָאִסְט מִיר גָּאָר נִישְׁט וְוָאס צו דִּיאָנְקֵעֵן". [ובכלליות על ענין ההודאה ואיך אפשר להודות בכל מצב ראה ליקו"מ תורה ב' תניינא ובליקו"ה כלאי בהמה ד'.]

מדה נכונה. נענה חמיו הליטאי - כך שמעתי מרבי משה קרמר. [שמעתי זאת ממנו בעצמו, כמדומני שהוא אף נכח שם בשעת מעשה.]

הוא אמר לי שחמיו הליטאי קרא ואמר: "אתם כולכם אומרים דברים טובים, אולם לא אלו מעלותיו העיקריות - הנקודה האמיתית שהיתה בו; שהוא היה ברסלבער! יודעים אתם מה פירוש ברסלבער? - אומר חמיו: **"כולנו עושים הרבה דברים טובים, אבל איפה הקדוש ברוך הוא?!"** - **אצל ברסלבער הקדוש ברוך הוא כאן! כאן.. הוא כל הזמן אתו!** - כזה היה חתני! חתני היה ברסלבער; כל הזמן עם הקדוש ברוך הוא...

הבנה ליטאית מה פירוש ברסלבער - נו.. אבל זוהי הבנה! זוהי הבנה אמיתית, כזה הוא ברסלבר חסיד; **כל הזמן עם הקב"ה**, עם הקב"ה - כל דבר עם הקב"ה!

הקדוש ברוך הוא יעזור שכולנו נזכה לחיות תמיד עם הקדוש ברוך הוא, "תמים תהיה עם ה' אלוהיך". "שויתי ה' לנגדי תמיד" - תמיד לחיות עם הקדוש ברוך הוא!

ועל ידי זה היום כולו יהיה יום שונה לגמרי!

מי שתורתו בלא הבנה ביה שום חדוש, אף על פי שהקדוש ברוך
הוא מתענג ביה גם כן, אף על פי כן אין לדרש אותה לרבים
אבל מי שחננו ה' להבין ולחדש איזה דבר כל אחד
לפי בחינתו, הישר מחיב, שיגלה ויכניס זאת ההבנה
לעם סגולה, ויטיב מטובו לאחרים

(ליק"ע)

מגלים ומכניסים זאת ההבנה לעם סגולה !

יש לנו עכשיו את ההזדמנות ואת הזכות
להוציא לאור

דיבורי ראש חבורתנו הבלתי נשכח

חיים בנימין וורטהיימר ז"ל

שדיבוריו היה לחדש ולהחיות את דברי
רביה"ק לקיימם בתמימות ופשיטות

חזר יקר !

קח שותפות קבוע בעסק קדוש זה

איהר פאנאט פֿיין שטארק מיט געלט
און מיט קצונ און מיט גרעא

בית שמש:

הר"ר דוב בער רובינפלד הי"ו

05341.52325

ירושלים:

הר"ר יהודה שטרנפלד הי"ו

05331.93747

לתרומות